

31 Mayıs Tütünsüz Bir Dünya Günü

“Sağlığı seçin, tütünü değil”

Dünyada tütün kullanımının önlenmesi bir hekim sorumluluğudur. Bu bağlamda konuyla ilgili farkındalık yaratabilecek her durum ve koşulun dikkate alınması önemlidir.

Birey ve toplum farkındalığının artmasına katkı amacıyla **31 Mayıs Tütünsüz Bir Dünya Günü**nde hekim örgütlerinin birlikte hareket edebilmesi konuya verilen önemin topluma daha geniş bir zeminde yayılması için bir olanaktır. **Bu yıl (2018) Dünya Sağlık Örgütü 31 Mayıs Tütünsüz Bir Dünya Günü temasını kalp hastalıkları olarak belirlemiştir (Şekil 1).**

Şekil 1. Dünya Sağlık Örgütü 31 Mayıs Tütünsüz Bir Dünya Günü 2018 yılı teması görseli¹

Bu temanın belirlenmesinin başlıca gerekçeleri aşağıdadır:²

1. Kalp ve damar hastalıkları dünyada en önemli ölüm nedenleri arasındadır.
2. Tütün kullanımı ve tütün dumanından pasif etkilenim kalp hastalıklarına bağlı ölümlerin %12'ini oluşturmaktadır.
3. Hipertansiyonun ardından tütün kullanımı kalp ve damar hastalıklarına bağlı ölümlerin ikinci büyük nedenidir.
4. Dünyada her yıl yaklaşık yedi milyon kişi tütün nedeniyle ölmektedir. Bu ölümlerin 900 binine yakını pasif etkilenim nedeniyledir.
5. Tütün nedeniyle ölümlerin yaklaşık %80'i tütün nedeniyle hastalıkların daha sık görüldüğü düşük ve orta gelir düzeyine sahip ülkelerde meydana gelmektedir.

¹ <http://www.who.int/topics-123-not-ready-123/tobacco/world-no-tobacco-day/2018>

² World No Tobacco Day. <http://www.who.int/campaigns/no-tobacco-day/2018/event/en/>

Dünyada tütün kontrolünün sağlanabilmesi için tütüne olan arz ve talebin birlikte azaltılmasına yönelik çalışmaların eş güdüm içerisinde sürdürülmesi bir gerekliliktir. Sıklıkla görülen talebe yönelik müdahalelerin başarı sağlamada çok kısıtlı bir yeri olduğu açıktır. Arzın azaltılması noktasında müdahaleler hızla geliştirilmelidir. Bu öneri esasen Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi³ içeriği ile de örtüşmektedir. Arz azaltımı için; alternatif politikaların hekimlerle sınırlı olmayıp **BÜTÜN POLİTİKALARDA SAĞLIK**⁴ yaklaşımının adımları ile de uyumlu gerçekçi ve sürekliliği olan programlar geliştirilmelidir. Ulusötesi tütün endüstrisi ile kararlı mücadele çalışmalarının hedefinde olmalıdır.

Ülkemiz açısından da tütün kontrolü adımları gözden geçirilmeli ve eksikler ivedilikle tamamlanmalıdır:

1. 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Kanun tam anlamıyla %100 uygulanmalı ve kamuoyunun da çok farkında olduğu ihlallerle ilgili önlemler alınmalıdır.
2. Ulusal Eylem Planı ivedilikle güncellenmelidir. Sivil Toplum Örgütleri ve Meslek Odaları da bu sürece olan katkılarının alınması uygun olur.
3. Tam 9 yıl önce revize edilmiş olan 4207 Sayılı Kanun'a ilişkin yönetmeliklerin çıkarılması için daha fazla beklenmemelidir.
4. Düz paket uygulamasına ivedilikle geçilmelidir.
5. Yasadışı tütün ticaretinin önlenmesi için mekanizmalar hakikatle çalıştırılmalı ve güçlendirilmelidir.
6. Alternatif tarım politikaları **üreticiyi hiçbir alanda mağdur etmeyecek şekilde** geliştirilmelidir.
7. Tütün kontrolünün birey ve toplum sağlığını korumasını engelleyen hukuksal düzenlemeler gözden geçirilmeli ve geliştirici çalışmalar sağlık ve hukuk ortaklığında ve ortak bakış açısıyla geliştirilmelidir.
8. Sigara, nargile, e-sigara, sarmalık kıyılmış tütün vb. gibi tütün ürünleri arasında teknik, algısal, vb. açılardan ayırım **yapılmaması** için dikkatli olunmalıdır. Kamuoyunda oluşabilecek yanlış algı çok risklidir ve bu riskin yaratılmaması gerekir. Her türlü tütün hastalandırır ve öldürür.

ÖNLENEBİLİR olduğu halde dünyayı sağlık, ekonomik, sosyal, çevresel, vb. açılardan son derece zor durumda bırakan tütün kullanımının bütün dinamikleriyle yok edilmesi gerekir. Hekimler açısından kendilerine başvuran kişilere bu konuda zaman ayırmaları temel bir roldür ancak hekimler bu rollerinin çok ötesinde sorumlulukları olduğunu unutmamalıdır. Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının ülkenin ve dünyanın öncelikleri ile ilgili bilimsel zeminde yapacakları çalışmalardan da yararlanarak toplumda farkındalık yaratabilecek ve esasen talep ederek dönüştürecek potansiyellerini eşgüdüm içinde kullanmaları birey ve toplum sağlığı açısından gerekliliktir.

Sağlığı seçin, tütünü değil !

Saygılarımızla...

³ <http://www.who.int/fctc/en/>

⁴ http://www.who.int/healthpromotion/conferences/8gchp/8gchp_helsinki_statement.pdf